

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2003 M. BIRŽELIO 17 D. NUTARIMO NR. 765 „DĖL ĮGALIOJIMŲ
SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMĄ“
PAKEITIMO (TAP-20-1767) (20-13371(2))**

2020-10-21 Nr. NV-2870

Vilnius

Projekto teikėjas – Sveikatos apsaugos ministerija

Projekto tikslas – suteikti įgaliojimus Sveikatos apsaugos ministerijai tvirtinti Kompensacijos už rezervinę galią nustatymo metodiką.

Dabartinė situacija:

Šilumos ūkio įstatymo 17 straipsnyje nustatyta, jog kai įrengiamas rezervinis šilumos įrenginys, nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojai laikomi naudojančiais aprūpinimo šiluma sistemą ir rezervinį šilumos įrenginį. Jeigu nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojai naudojami aprūpinimo šiluma sistema tik kaip rezervine, jie privalo mokėti šilumos tiekėjui kompensaciją už rezervinę galią. Vadovaujantis tuo pačiu įstatymu, Aplinkos ir sveikatos apsaugos ministrai nustato sveikatos priežiūros įstaigų, kurioms būtinas rezervinis šilumos įrenginys, sąrašą. Pastebėtina, kad nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojai, kaip tai apibrėžta Šilumos ūkio įstatyme, yra sveikatos priežiūros įstaigos, daugiausia – ligoninės.

Šilumos tiekėjui mokamų kompensacijų už rezervinę galią pagrindinės nuostatos (apskaičiavimo tvarka) yra nustatytos „Kompensacijų už rezervinę galią apskaičiavimo metodikoje“ (toliau – Metodika). Metodikos nustatymą reglamentuoja Šilumos ūkio įstatymo 2 straipsnio 16 dalis, kuria pavedama Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai tvirtinti Metodiką. Pagal šiuo metu galiojantį Vyriausybės 2003 m. birželio 17 d. nutarimą Nr. 765 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymą“ (1.8 papunktis), už Metodikos tvirtinimą yra atsakinga Energetikos ministerija.

Sveikatos ministerija, teikdama nutarimo pakeitimą, savo siūlymą pavesti Metodiką tvirtinti Sveikatos apsaugos ministerijai grindžia tuo, kad kadangi sveikatos priežiūros paslaugos yra finansuojamos iš viešųjų lėšų, valstybė <...> privalo pasirūpinti tuo, kad šios lėšos būtų naudojamos atsakingai ir racionaliai; atsižvelgiant į tai, kad dėl didėjančių sveikatos priežiūros paslaugų poreikių, vis aukštesnių jų kokybės standartų, sudėtingesnių ir brangesnių sveikatos priežiūros technologijų šių paslaugų teikimo išlaidos nuolat auga, o joms apmokėti skirtos viešosios lėšos yra ribotos, <...> kyla pareiga nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuriuo būtų sudarytos prielaidos valstybei šį finansavimą planuoti.

Taip pat, rengėjai argumentuoja, kad, sveikatos priežiūros įstaigoms taikoma Metodika turėtų būti adaptuota ir pritaikyta tik sveikatos priežiūros įstaigoms (o ne bendrai su visų kitų veiklos rūšių įstaigomis).

Galų gale, rengėjų teigimu manytina, kad Metodiką įgaliojus tvirtinti sveikatos apsaugos ministrą, būtų užtikrinti ir sveikatos priežiūros įstaigų teisėti lūkesčiai ta apimtimi, kad atitinkamus sveikatos priežiūros įstaigų veiklos aspektus reguliuotų tos pačios reguliavimo srities ministras.

Sveikatos apsaugos ministerija be kita ko pažymi, kad nesutarimų dėl rezervinės galios dydžio apskaičiavimo ir mokėtinų sumų kyla tik tarp sveikatos priežiūros įstaigos ir šilumos tiekėjo. Tai tik dar kartą patvirtina specifinio reglamentavimo poreikį sveikatos priežiūros įstaigoms.

Projekto esmė:

Suteikti Sveikatos apsaugos ministerijai įgaliojimus tvirtinti Kompensacijos už rezervinę galią nustatymo metodiką.

Derinimas – nutarimo projektas derintas su Energetikos ministerija, ji pastabų neturėjo.

Papildomai skubos tvarka nutarimo projektas buvo derintas su Valstybine energetikos reguliavimo taryba (toliau – VERT), savo iniciatyva pastabas dėl projekto pateikė Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija ir UAB „Kauno energija“. Tiek VERT kaip energetikos sektoriaus nepriklausomas reguliatorius, tiek šilumos tiekėjų atstovai griežtai nesutinka su siūlomais nutarimo pakeitimais, motyvuodami tuo kad: 1) Sveikatos apsaugos ministerijai nesuteikta teisės vykdyti politiką šilumos ūkio srityje; 2) suteikus įgaliojimus Metodiką tvirtinti sveikatos apsaugos ministrui kiltų grėsmė skaidrumo ir nešališkumo principams, nes ministras nustatytų savo pavaldžių įstaigų mokamų kompensacijų šilumos tiekėjams (tretiesiems komerciniams asmenims) dydį ir apskaičiavimo tvarką.

Atitiktis Vyriausybės programai: projektas Vyriausybės programos neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada:

Pritariant VERT ir šilumos tiekėjų atstovų pateiktoms pastaboms, **siūlytina nepritarti teikiamam nutarimo projektui dėl šių priežasčių:**

1. Vadovaujantis Energetikos įstatymo 6 straipsniu valstybės politiką energetikos sektoriuje (įskaitant šilumos ūkio sritį) formuoja, organizuoja, koordinuoja, kontroliuoja jos įgyvendinimą Energetikos ministerija. Sveikatos apsaugos ministerijos nuostatuose įtvirtinta, jog Sveikatos apsaugos ministerija formuoja valstybės politiką asmens sveikatos priežiūros srityje, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą. Pažymėtina, kad Kompensacijos už rezervinę galią nustatymo metodika reglamentuoja kompensacijos už rezervinę galią apskaičiavimą bei šilumos vartotojų ir šilumos tiekėjų (trečiųjų komercinių asmenų) tarpusavio santykius, tiesiogiai susijusius su papildomų sąnaudų kompensavimu už rezervuotą galią. Taigi, Metodika yra išimtinai susijusi su energetikos sektoriumi (šilumos vartotojų ir tiekėjų tarpusavio santykiais). Atsižvelgiant į tai, nėra jokio teisinio pagrindo Metodikos tvirtinimą perduoti Sveikatos apsaugos ministerijai, kuri neturi nieko bendra su energetikos sektoriumi.
2. Pažymėtina, kad Metodika su sveikatos apsaugos sektoriumi yra susijusi tik tiek, kad rezervinės galios vartotojai yra Sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžios įstaigos, tačiau, ši aplinkybė nesukuria jokių teisinių motyvų perduoti Metodikos tvirtinimo funkciją su energetikos sektoriumi nesusijusiai institucijai. Atvirkščiai, Sveikatos apsaugos ministerijai tvirtinant Metodiką, būtų pažeisti skaidrumo, objektyvumo bei nešališkumo principai, nes kompensacijos už rezervinę galią tvarką nustatytų institucija, kuriai pavaldžios įstaigos ir turi mokėti kompensaciją šilumos tiekėjams. Sukūrus teisinę sistemą, kai Metodiką priimtų institucija, nuo kurios priklausytų kompensacijų dydis jai pavaldžioms įstaigoms, kyla grėsmė energetikos sektoriaus nepriklausomumui, nešališkumui bei Metodikos objektyvumui.
3. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei į tai, kad detalią šilumos tiekimo technologinę ir ekonominę informaciją renka, analizuoja bei nustato šilumos kainas ir paslaugų tarifus nepriklausomas energetikos reguliatorius – VERT, siūlytina Metodiką (apimančią visus ūkio subjektus) pavesti tvirtinti VERT, nesant tokių galimybių – palikti galiojantį reglamentavimą, kai Metodiką tvirtina Energetikos ministerija.

Siūlytina nutarimo projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė